

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ А.С. МАКАРЕНКА**

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

**Середня освіта (Біологія, природознавство та здоров'я людини)
другого (магістерського) рівня вищої освіти
за спеціальністю А 4 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)
галузі знань А Освіта**

ЗАТВЕРДЖЕНО

вченою радою

Сумського державного університету

імені А.С. Макаренка

протокол № 10 від 27.04. 2026 р.

Голова вченої ради

в.о ректора

Юрій ЛЯННОЙ

Суми 2026

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної програми
Середня освіта (Біологія, природознавство та здоров'я людини)
другого (магістерського) рівня вищої освіти
за спеціальністю А 4 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)
галузі знань А Освіта

Освітньо-професійна програма розглянута на засіданні кафедри біології та методики навчання біології Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка

Протокол № 9 від «22» квітня 2026 р.

Завідувач кафедри
«22» квітня 2026 р.

Юлія ЛИТВИНЕНКО

Ухвалено науково-методичною комісією природничо-географічного факультету
Протокол № 6 «22» квітня 2026 р.

Голова НМК
природничо-географічного факультету

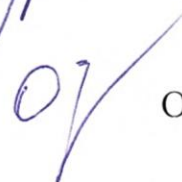
Людмила МІРОНЕЦЬ

Перший проректор

Ганна ЗАКІНА

Керівник центру забезпечення
якості вищої освіти

Оксана ОДІНЦОВА

Гарант програми

Світлана ГЕНКАЛ

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійна програма Середня освіта (Біологія, природознавство та здоров'я людини) підготовки здобувачів вищої освіти на другому (магістерському) рівні за спеціальністю А4 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини) галузі знань А Освіта розроблена та внесена кафедрою біології та методики навчання біології Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка. Програма впроваджується до розробки *Стандарту вищої освіти України* відповідного рівня для вказаної спеціальності.

Освітньо-професійна програма враховує вимоги Закону України «Про вищу освіту», Національної рамки кваліфікацій, затвердженої постановою кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. № 1341 зі змінами від 25.06.2020 р. № 519; Професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України № 1225 від 29.08.2024 р.; Постанову Кабінету Міністрів України № 1021 «Про внесення змін до переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої та фахової передвищої освіти» від 30.08.2024 р.; методичні рекомендації щодо відповідності освітніх програм спеціальностям, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та деталізованим галузям Міжнародної стандартної класифікації освіти ISCED-F 2013, наказ Міністерства освіти і науки України № 1734 від 31.12.2025 р.

РОЗРОБЛЕНО РОБОЧОЮ ГРУПОЮ У СКЛАДІ:

Генкал Світлана Едуардівна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри біології та методики навчання біології Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка, **гарант освітньої програми**;

Міронєць Людмила Петрівна – декан природничо-географічного факультету, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри біології та методики навчання біології Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка;

Литвиненко Юлія Іванівна – завідувач кафедри біології та методики навчання біології, кандидат біологічних наук, доцент Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка;

Вакал Анатолій Петрович – кандидат біологічних наук, доцент кафедри біології та методики навчання біології Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка;

Москаленко Микола Павлович – кандидат біологічних наук, доцент кафедри біології та методики навчання біології Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка;

Батура Юлія Олександрівна – вчитель біології, хімії та основ здоров'я Комунального закладу Сумський ліцей №33 Сумської міської ради, фасилітатор, спікер освітнього проєкту «На Урок», стейкхолдер;

Савіщенко Валерія Романівна – магістрантка спеціальності А4 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини).

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Грицай Наталія Богданівна – доктор педагогічних наук, професор, завдувачка кафедри природничих наук Рівненського державного гуманітарного університету;

Гузенко Оксана Вікторівна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки, спеціальної освіти та менеджменту КЗ СОІППО;

Дерев'янка Юлія Олександрівна – вчитель біології КУ Сумська спеціалізована школа І-ІІІ ступенів №7 імені Максима Савченка Сумської міської ради.

Профіль освітньо-професійної програми
Середня освіта (Біологія, природознавство та здоров'я людини)
другого (магістерського) рівня вищої освіти
за спеціальністю А 4 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)
галузі знань А Освіта

1 - Загальна характеристика	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка; природничо-географічний факультет, кафедра біології та методики навчання біології
Ступінь вищої освіти та назва освітньої кваліфікації	Ступінь вищої освіти - магістр Кваліфікація: Магістр середньої освіти за предметною спеціальністю Середня освіта (Біологія та здоров'я людини).
Професійна кваліфікація	Вчитель біології, природознавства та основ здоров'я.
Офіційна назва освітньої програми	Середня освіта (Біологія, природознавство та здоров'я людини) другого (магістерського) рівня освіти за спеціальністю А 4 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини) галузі знань А Освіта
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом магістра Тип диплому – одиничний, 90 кредитів ЄКТС Термін навчання 1 рік 4 місяці
Форми здобуття освіти	Очна (денна, дуальна), заочна
Наявність акредитації	Акредитовано до 01.07.2029. Сертифікат № 6178 від 23.11.2023 р. (протокол Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти №17(46) від 21.11.2023 р.)
Цикл/рівень	EQF-LLL-7 рівень, FQ-EHEA – другий, НРК України - 7 рівень
Передумови	Наявність ОС Бакалавр, ОС Магістр, ОКР Спеціаліст. Умови вступу визначаються «Правилами прийому на навчання до Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка»
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	Програма введена з 1 вересня 2026 року
Інтернет адреса	https://sspu.edu.ua/osvitni-prohramy-rik-vstupu-2026

2 - Мета освітньої програми	
Підготовка висококваліфікованих, конкурентоспроможних фахівців - вчителів біології, природознавства та основ здоров'я, здатних розв'язувати складні спеціалізовані завдання, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, науково-дослідницького та інноваційного характеру в біології, природознавстві, педагогіці й методиці навчання.	
3 - Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація)	<p>Галузь знань А Освіта</p> <p>Спеціальність А 4 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини).</p> <p>Об'єкт вивчення. Освітні програми та процеси середньої освіти, організація середньої освіти, стандарт середньої освіти, психолого-педагогічна інноватика, організація позашкільної освіти, викладання і навчання в закладах середньої освіти за предметною спеціальністю Середня освіта (Біологія та здоров'я людини), психоемоційний, соціальний розвиток дітей відповідного віку з урахуванням інклюзії, предметна спеціальність в середній освіті, законодавство в сфері середньої освіти.</p> <p>Теоретичний зміст предметної області. Теорії, поняття, принципи, концепції середньої освіти та предметною спеціальністю Середня освіта (Біологія та здоров'я людини), організації освітнього процесу та класного керівництва, асистентства в середній освіті, викладання і навчання в середній освіті з урахуванням інклюзії.</p> <p>Методи, методики та технології. Методи та технології організації освітньої та проектної діяльності в середній освіті, організації позашкільної освіти, методи стимулювання, мотивації та моніторингу результативності освітньо-пізнавальної діяльності з урахуванням інклюзії, особистісно-орієнтовані, цифрові технології викладання і навчання, методи і методики викладання і навчання за предметною спеціальністю середня освіта, зокрема, засобами альтернативної та додаткової комунікації, методи роботи з батьками, методи педагогічних досліджень.</p> <p>Інструменти та обладнання. Обладнання для кабінетів біології, природознавства, цифрове та мультимедійне обладнання, цифрові освітні середовища та платформи, інформаційні та цифрові освітні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення для освітньої діяльності.</p>
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна програма підготовки магістрів; має академічну та прикладну орієнтацію. ОП зорієнтована на підготовку здобувачів до професійно-педагогічної та науково-дослідницької діяльності. В програмі реалізується інтеграція теоретичної фахової підготовки в галузі біології, методики навчання біології, природознавства та основ здоров'я з практичною діяльністю (виробнича педагогічна практика, підготовка та захист кваліфікаційної роботи з елементами наукового дослідження).
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Освітня програма забезпечує загальну академічну освіту за спеціальністю А 4 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини), галузі знань А Освіта. Програма спрямована на забезпечення здобуття компетентностей у галузі загальної середньої освіти, педагогічних технологій та методики майбутніми магістрами середньої освіти. Разом з класичною підготовкою вчителя ОП фокусується на організації ефективного компетентнісно-орієнтованого навчання біології, природознавства, основ здоров'я

	та інноваційної професійної діяльності. Це посилює конкурентоспроможність випускників на регіональному й національному ринку праці, уможлиблює успішне працевлаштування та готовність до навчання протягом життя. <i>Ключові слова: освіта; середня освіта; магістр середньої освіти; викладач; вчитель; біологія; вчитель біології, природознавства, основ здоров'я людини; педагогіка; технології навчання та викладання.</i>
Особливості програми	Програма передбачає багатопрофільну підготовку фахівців – вчителя біології, природознавства та основ здоров'я на засадах компетентнісного, особистісно орієнтованого та діяльнісного підходів з використанням продуктивних та інтерактивних методів навчання. Акцент робиться на сучасні технології навчання біології, природознавства, основ здоров'я, здійснення організації та провадження освітньої діяльності. Передбачено можливість побудови індивідуальної освітньої траєкторії через обрання дисциплін з каталогу вибіркових дисциплін та проведення виробничої (педагогічної) практики в закладах загальної середньої освіти. Також програмою забезпечується набуття здобувачами вищої освіти м'яких навичок (soft skills), зокрема, здатності добирати і застосовувати інструментарій альтернативної і додаткової комунікації.
4 - Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Особа, яка здобула ступінь магістра, може займати первинні посади відповідно до професійних назв робіт (за ДК003:2010). 2320 Вчителі закладів загальної середньої освіти та спеціалізованої освіти 2322 Викладачі закладів фахової передвищої освіти
Подальше навчання	Навчання за програмою третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за даною або суміжною галуззю знань; набуття додаткових кваліфікацій в системі освіти дорослих.
5 - Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Освітній процес побудований на засадах студентоцентрованого та особистісно орієнтованого, системного, компетентнісного й інтегративного підходів. Форми навчання: аудиторні (лекції, семінари, практичні і лабораторні заняття), позааудиторні (консультації, самостійна робота), індивідуальна науково-дослідна діяльність (проектні роботи, конференції, підготовка та захист кваліфікаційної роботи), виробнича педагогічна практика, неформальна, інформальна освіта. Методи навчання: евристичний, діалогічний, проблемно-пошуковий, дослідницький, кейс-метод, метод проєктів, методи активного й інтерактивного навчання, методи моделювання, загальнологічні методи.

Оцінювання	<p>Оцінювання навчальних досягнень студентів здійснюється за системою ЄКТС (100-бальна шкала ЄКТС) та національною шкалою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») за всі види аудиторної, самостійної та інших видів навчальної діяльності, спрямованих на опанування освітньої програми.</p> <p>Види контролю: поточний, семестровий, підсумковий, самоконтроль.</p> <p>Форми контролю: усне опитування, письмовий контроль, індивідуальні дослідні роботи, презентації, реферати, есе, контрольні роботи, тести, заліки, екзамени, звіт з практики, підсумкова атестація у вигляді підготовки та захисту кваліфікаційної роботи.</p>
6 - Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	<p>ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі біологічної, педагогічної та споріднених наук, що передбачає застосування теорій та методів педагогічних наук, предметної галузі біології, проведення наукового дослідження, готовність до інноваційної та дослідницької діяльності; здатність організувати освітній процес, що характеризується комплексністю та невизначеністю педагогічних умов на базовому та профільному рівні у закладах загальної середньої освіти.</p>
Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини, формування готовності обстоювати права й свободи українського народу.</p> <p>ЗК 2. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, розуміння важливості розвитку мислення й пошанування істини, до застосування знань у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 3. Здатність усвідомлювати соціальну значущість своєї майбутньої професії, сумлінно виконувати професійні обов'язки, дотримуватись принципів тайм-менеджменту.</p> <p>ЗК 4. Здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності, до розробки та презентації освітніх проєктів, до мотивування людей щодо досягнення спільної мети; формування екологічної свідомості здобувачів освіти засобами навчальної діяльності.</p> <p>ЗК 5. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу нетерпимості до корупції, принципів академічної доброчесності у взаємодії учасників освітнього процесу та організації всіх видів навчальної, дослідницької діяльності.</p> <p>ЗК 6. Здатність до розуміння предметної області, здійснення науково- педагогічних досліджень, прогнозування та презентації їх результатів, до генерування нових ідей, виявлення та розв'язання проблем, ініціативності та підприємливості.</p> <p>ЗК 7. Здатність грамотно використовувати державну мову у професійній, дослідницькій діяльності, чітко й аргументовано висловлювати свої думки, міркування, почуття; використовувати</p>

	<p>іноземну мову для одержання й оцінювання інформації в професійній, інноваційній діяльності.</p> <p>ЗК 8. Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, продуктивного спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня, до толерантного сприймання різноманітних думок, ідей.</p> <p>ЗК 9. Здатність виявляти повагу та цінувати українську національну культуру, багатоманітність і мультикультурність у суспільстві, усвідомлювати необхідність рівних можливостей для всіх учасників освітнього процесу; здатність до вираження національної культурної ідентичності, творчого самовираження.</p>
<p>Спеціальні (фахові) компетентності (СК)</p>	<p>СК 1. Мовно-комунікативна компетентність як здатність: забезпечувати здобуття учнями освіти державною мовою; формувати і розвивати мовно-комунікативні уміння та навички учнів в умовах реалізації концепції Нова українська школа, використовувати знання іноземної мови в професійній, інноваційній діяльності.</p> <p>СК 2. Предметно-методична компетентність як здатність: використовувати систему теоретичних знань та практичних умінь з біології та методики навчання біології, природознавства, основ здоров'я, інтегрованих курсів природничої освітньої галузі в ході вирішення професійних завдань; моделювати зміст навчання відповідно до обов'язкових результатів навчання, визначених державними стандартами освіти; формувати й розвивати в здобувачів освіти ключові компетентності та наскрізні вміння, визначені державними стандартами освіти; здійснювати інтегроване навчання здобувачів освіти; добирати і використовувати сучасні та ефективні методики і технології навчання, виховання і розвитку; розвивати критичне мислення; формувати ціннісні ставлення в здобувачів освіти в умовах реалізації концепції Нова українська школа.</p> <p>СК 3. Інформаційно-цифрова компетентність як здатність: орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею у професійній, дослідницькій діяльності; ефективно використовувати наявні та створювати (за потреби) нові електронні (цифрові) освітні ресурси; використовувати цифрові технології в освітньому процесі в умовах реалізації концепції Нова українська школа.</p> <p>СК 4. Психологічна компетентність як здатність: визначати і враховувати в освітньому процесі вікові та інші індивідуальні особливості здобувачів освіти, їхній емоційний стан; використовувати стратегії роботи, які сприяють розвитку позитивної самооцінки учнів, я-ідентичності; формувати мотивацію учнів та організувати їхню пізнавальну діяльність; формувати спільноту учнів, у якій поважають і враховують права кожного.</p> <p>СК 5. Емоційно-етична компетентність як здатність: усвідомлювати особисті відчуття, почуття та емоції, потреби, керувати власними емоційними станами; конструктивно та безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу; усвідомлювати та поцінювати взаємозалежність людей і систем у глобальному світі.</p>

	<p>СК 6. Компетентність педагогічного партнерства як здатність: до суб'єкт-суб'єктної (рівноправної та особистісно зорієнтованої) взаємодії з учнями в освітньому процесі; залучати батьків до освітнього процесу на засадах партнерства.</p> <p>СК 7. Інклюзивна компетентність як здатність: створювати умови, які забезпечують функціонування інклюзивного освітнього середовища; до педагогічної підтримки осіб з особливими освітніми потребами; забезпечувати в освітньому середовищі сприятливі умови для кожного здобувача освіти залежно від його індивідуальних потреб, можливостей, здібностей та інтересів.</p> <p>СК 8. Здоров'язбережувальна компетентність як здатність: організовувати безпечне освітнє середовище, використовувати здоров'язбережувальні технології під час освітнього процесу; здійснювати профілактично-просвітницьку роботу з учнями та іншими учасниками освітнього процесу щодо безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни; формувати в учнів культуру здорового та безпечного життя; зберігати особисте фізичне та психічне здоров'я під час професійної діяльності.</p> <p>СК 9. Проектувально-прогностична компетентність як здатність: проектувати осередки навчання, виховання і розвитку учнів; прогнозувати результати освітнього процесу; планувати освітній процес.</p> <p>СК 10. Організаційна компетентність як здатність: організовувати процес навчання, виховання і розвитку здобувачів освіти; організовувати різні види і форми навчально-пізнавальної, дослідницької діяльності здобувачів освіти, презентувати досягнені результати; здатність організовувати осередки навчання, виховання й розвитку учнів.</p> <p>СК 11. Оцінювально-аналітична компетентність як здатність: здійснювати моніторинг та оцінювання результатів навчання здобувачів освіти на засадах компетентнісного підходу; забезпечувати самооцінювання та взаємооцінювання навчальної діяльності учнів.</p> <p>СК 12. Здатність до навчання впродовж життя: оновлення професійних знань в галузі біології і педагогіки, методах наукового пізнання; здійснювати самоаналіз педагогічної діяльності і визначати умови та ресурси професійного розвитку впродовж життя; взаємодіяти з колегами на засадах партнерства та підтримки, дотримуючись принципів професійної етики.</p> <p>СК.13. Інноваційна компетентність як здатність: застосовувати наукові методи пізнання в освітньому процесі; використовувати інновації у професійній діяльності; застосовувати різноманітні підходи до розв'язання проблем у педагогічній діяльності.</p>
7 - Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання	
Програмні результати навчання	
Знання:	ПРЗ 1. Знати та розуміти сутність освіти як соціокультурного феномену, шляхи інноваційного розвитку сучасної системи освіти України в умовах реформаційних перетворень;

концептуальні основи шкільної освіти в галузі біології, природознавства та основ здоров'я, цілі і завдання навчання в закладах загальної середньої освіти.

ПРЗ 2. Знати та розуміти фундаментальні теорії, їх прикладні аспекти, сучасні концепції біології; систему органічного світу, його еволюцію від молекулярного до біосферного рівня.

ПРЗ 3. Знати методологію наукового пізнання та формування природничо-наукової картини світу; закони, методи та методики проведення біологічних та педагогічних досліджень.

ПРЗ 4. Знати концепції навчання й виховання, сучасні педагогічні технології, теоретичні та практичні основи методики навчання біології, курсів природничої та здоров'язбережувальної галузі; традиційні та інноваційні підходи до організації освітнього процесу та використовувати їх на практиці для вирішення професійних завдань.

ПРЗ 5. Знати основні біологічні терміни та поняття, будову та функції біологічних систем на різних рівнях організації, біологічні процеси та їх характеристики, основи фізичного та психічного здоров'я людини, екологічні проблеми сучасності.

ПРЗ 6. Знати зміст основних документів, що регулюють організацію освітнього процесу, основні вимоги до складання відповідної документації для підтримки якості освітнього процесу та мережевий етикет у професійній діяльності.

ПРЗ 7. Знати й розуміти зміст ключових компетентностей, наскрізні уміння здобувачів освіти, визначені державними стандартами освіти; знати й розуміти вимоги до обов'язкових результатів навчання здобувачів освіти, рівні сформованості їхніх компетентностей.

ПРЗ 8. Знати особливості змістових ліній шкільного курсу, сучасні теоретичні та практичні основи методики навчання біології, курсів природничої та здоров'язбережувальної галузі в умовах впровадження концепції Нова українська школа; знати основи організації позаурочної, позакласної та позашкільної освітньої діяльності у закладах загальної середньої освіти; знати форми, види, методики оцінювання результатів навчання здобувачів освіти, відстеження їх прогресу в навчанні.

ПРЗ 9. Знати та аналізувати методи цілепокладання, планування та проєктування процесів навчання і виховання здобувачів освіти на основі компетентнісного підходу з урахуванням їхніх освітніх потреб; форми організації освітнього процесу, навчальної та пізнавальної діяльності здобувачів освіти, вимоги до професійного розвитку вчителя.

ПРЗ 10. Знати сучасні інформаційно-цифрові технології, цифрові ресурси для супроводу освітнього процесу та способи їх використання під час навчання біології, курсів природничої та здоров'язбережувальної галузі; правила безпеки у цифровому середовищі; засоби підвищення ефективності навчання здобувачів освіти з урахуванням індивідуальних особливостей.

ПРЗ 11. Знати основні принципи побудови безпечного освітнього середовища закладів загальної середньої освіти, правила і рекомендації зі здоров'язбереження; принципи побудови конструктивної й безпечної взаємодії з учасниками освітнього

	<p>процесу, у тому числі з особливими потребами; інструменти забезпечення інклюзивного навчання (інклюзивної культури, політики, практики), інструменти та ресурси альтернативної і додаткової комунікації.</p> <p>ПРЗ 12. Знати основи запобігання корупції, суспільної та академічної недоброчесності, правила використання об'єктів авторського права на рівні необхідному для формування нетерпимості до корупції та проявів недоброчесної поведінки як в академічній спільноті, так і подальшій педагогічній діяльності.</p>
<p>Уміння:</p>	<p>ПРУ 1. Уміти використовувати власну систему знань щодо психолого-педагогічних особливостей різних груп учнів, проектувати і запроваджувати сучасні педагогічні технології, форми, методи, засоби та підходи до навчання біології, курсів природничої та здоров'язбережувальної галузі, організувати процес продуктивної взаємодії із здобувачами освіти та керувати ним; адаптувати зміст навчальних предметів (інтегрованих курсів) до потреб здобувачів освіти, у тому числі засобами альтернативної і додаткової комунікації.</p> <p>ПРУ 2. Уміти демонструвати та застосовувати знання фундаментальних біологічних теорій, шкільного курсу біології, курсів природничої та здоров'язбережувальної галузі для формулювання та розв'язування завдань різних рівнів складності, зокрема типових, компетентнісних та завдань підвищеного рівня складності в умовах впровадження концепції Нова українська школа.</p> <p>ПРУ 3. Уміти застосовувати знання сучасних теоретичних основ біології для пояснення будови, властивостей і особливостей процесів життєдіяльності живих організмів, формулювати аргументовані висновки; уміти інтегрувати знання та розв'язувати складні завдання у широких або мультидисциплінарних контекстах.</p> <p>ПРУ 4. Уміти застосовувати оптимальні методи лабораторних і польових досліджень для активізації навчання біології, природознавства та основ здоров'я, розвивати дослідницький тип мислення здобувачів освіти.</p> <p>ПРУ 5. Уміти формувати й підтримувати інтерес учнів, належний рівень їх мотивації до навчання біології, природознавства та основ здоров'я в умовах впровадження концепції Нова українська школа; створювати творче освітнє середовище, спільноту учнів, у якій поважають і враховують права кожного.</p> <p>ПРУ 6. Уміти проектувати, організувати освітній процес відповідно до сучасних вимог, застосовувати інноваційні технології, форми, методи, прийоми та засоби навчання; проводити уроки різних типів (у тому числі інтегровані), позакласні заходи; оцінювати навчальні досягнення здобувачів освіти, відстежувати прогрес учнів у навчанні.</p> <p>ПРУ 7. Обирати, вдосконалювати, створювати та застосовувати сучасне методичне і дидактичне забезпечення освітнього процесу; уміти структурувати і викладати навчальний матеріал; використовувати інформаційно-цифрові технології для підтримки навчально-пізнавального процесу.</p> <p>ПРУ 8. Уміти виявляти та вирішувати проблеми в професійній</p>

	<p>діяльності, ефективно планувати, організовувати різні форми позакласної роботи з біології, природознавства, основ здоров'я, інтегрованих курсів, зокрема дослідницького характеру; застосовувати різноманітні підходи підготовки учнів до участі в змаганнях з предмету, популяризувати біологію як науку.</p> <p>ПРУ 9. Уміти планувати та проводити біологічні та педагогічні дослідження, відшукувати інформацію у різноманітних джерелах, аналізувати, критично оцінювати, систематизувати, узагальнювати; готувати доповіді, презентації з дотриманням вимог доброчесності, брати участь у дискусії; здійснювати інноваційну педагогічну діяльність; прагнути самоосвіти та професійного самовдосконалення.</p> <p>ПРУ 10. Уміти аналізувати будову та функції біологічних систем та пояснювати принципи їх життєдіяльності у взаємозалежності з середовищем існування, розкривати механізми еволюції та адаптації організмів, забезпечувати формування екологічної свідомості здобувачів освіти.</p> <p>ПРУ 11. Уміти грамотно використовувати державну мову в процесі професійної, наукової діяльності, чітко та аргументовано висловлювати свої думки, міркування, почуття, застосовувати прийоми та методи збагачення біологічної мови.</p> <p>ПРУ 12. Уміти використовувати іноземну мову у професійно-інноваційній діяльності.</p>
<p>Комунікація:</p>	<p>ПРК 1. Володіти основами професійної культури і керуватися у своїй діяльності принципами толерантності, діалогу і співробітництва.</p> <p>ПРК 2. Здатність здійснювати комунікативну взаємодію з здобувачами освіти під час навчання біології, природознавства та основ здоров'я людини на основі знань, ціннісних орієнтацій, моральних настанов.</p> <p>ПРК 3. Здатність до продуктивного міжособистісного спілкування, ефективної взаємодії в команді у професійному колективі та з представниками інших професійних груп та батьками; здатність займати лідерську позицію в ході співпраці у команді, вести діалог, брати участь у дискусіях щодо вирішення професійних, наукових проблем, базуючись на принципах етики.</p> <p>ПРК 4. Здатність пояснювати стратегію сталого розвитку людства і шляхи вирішення його глобальних проблем.</p>
<p>Автономія і відповідальність</p>	<p>ПРА 1. Мати сформовану мотивацію до здійснення професійної діяльності, бути готовим сумлінно виконувати професійні обов'язки, дотримуватися принципів етики вчителя, академічної доброчесності, тайм-менеджменту.</p> <p>ПРА 2. Бути готовим організувати освітній процес, ґрунтуючись на основних нормативно-правових актах, санітарно-гігієнічних правилах, правилах і рекомендаціях зі здоров'язбереження молоді; відповідально ставитися до забезпечення охорони життя і здоров'я учнів в освітньому процесі та позаурочній діяльності.</p> <p>ПРА 3. Здатність продовжувати навчання протягом життя зі значним ступенем автономії, планувати процес самонавчання та самовдосконалення в контексті неперервної фахової підготовки, використовуючи способи збереження як фізичного так і</p>

	психічного здоров'я, запобігаючи професійному вигоранню.
8 - Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	До реалізації ОПП залучаються науково-педагогічні працівники, які мають відповідну кваліфікацію, задовольняють ліцензійні вимоги спеціальності та підвищують власний фаховий рівень через стажування чи підвищення кваліфікації не менше ніж раз на п'ять років. Залучення до викладання курсів фахівців з педагогіки, різних галузей біології, психології, які мають відповідну фахову підготовку або досвід роботи у галузі освіти, а також виявляють професійну активність у галузі, що підтверджується статтями, монографіями, навчально-методичними матеріалами.
Матеріально-технічне забезпечення	Наявна матеріально-технічна база відповідає ліцензійним умовам і дозволяє забезпечити успішну організацію освітнього процесу за ОПП Середня освіта (Біологія та здоров'я людини). В освітньому процесі використовуються навчальні приміщення для проведення лекційних та практичних занять, аудиторії із доступом до Інтернет та лабораторії з спеціалізованим устаткуванням. Аудиторії, оснащені сучасним мультимедійним обладнанням. Бібліотека акумулює наукову та навчальну літературу й періодичні спеціальні видання, необхідні для самостійної роботи студентів. Наявні читальні зали із вільним доступом до Інтернет. Університет має різнопланову соціально-побутову інфраструктуру (гуртожитки, їдальня, актовий зал, спорткомплекс, стадіон, медпункт, пандуси).
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Освітній процес супроводжується робочими програмами навчальних дисциплін, підручниками, посібниками, довідниками, навчально-методичними матеріалами, а також фаховими періодичними виданнями за профілем підготовки студентів. Навчально-методичне забезпечення дисциплін включає: пакети контрольних завдань для оцінювання рівня знань студентів (за потреби); методичні вказівки та рекомендації щодо виконання лабораторних та практичних завдань; зразки їх виконання (за потреби); дидактичні матеріали для організації самостійної роботи студентів (за потреби); комп'ютерні презентації (за потреби); ілюстративні матеріали (за потреби) тощо. Додатково використовуються авторські розробки (методичні рекомендації, посібники) викладачів, електронні навчальні курси з можливістю дистанційного навчання. Впроваджена система дистанційного навчання Moodle. Забезпечений доступ до матеріалів електронного репозитарію університету. Офіційний веб-сайт університету (https://sspu.edu.ua) містить інформацію про освітні програми, перелік дисциплін даної спеціальності, навчальну, наукову й виховну діяльність, структурні підрозділи, правила прийому, контакти тощо. Здобувачам вищої освіти забезпечений вільний доступ до навчально-методичних матеріалів та електронних інформаційних ресурсів ОПП.
9 - Академічна мобільність	
Національна	Підготовка магістрів здійснюється за кредитно-трансферною

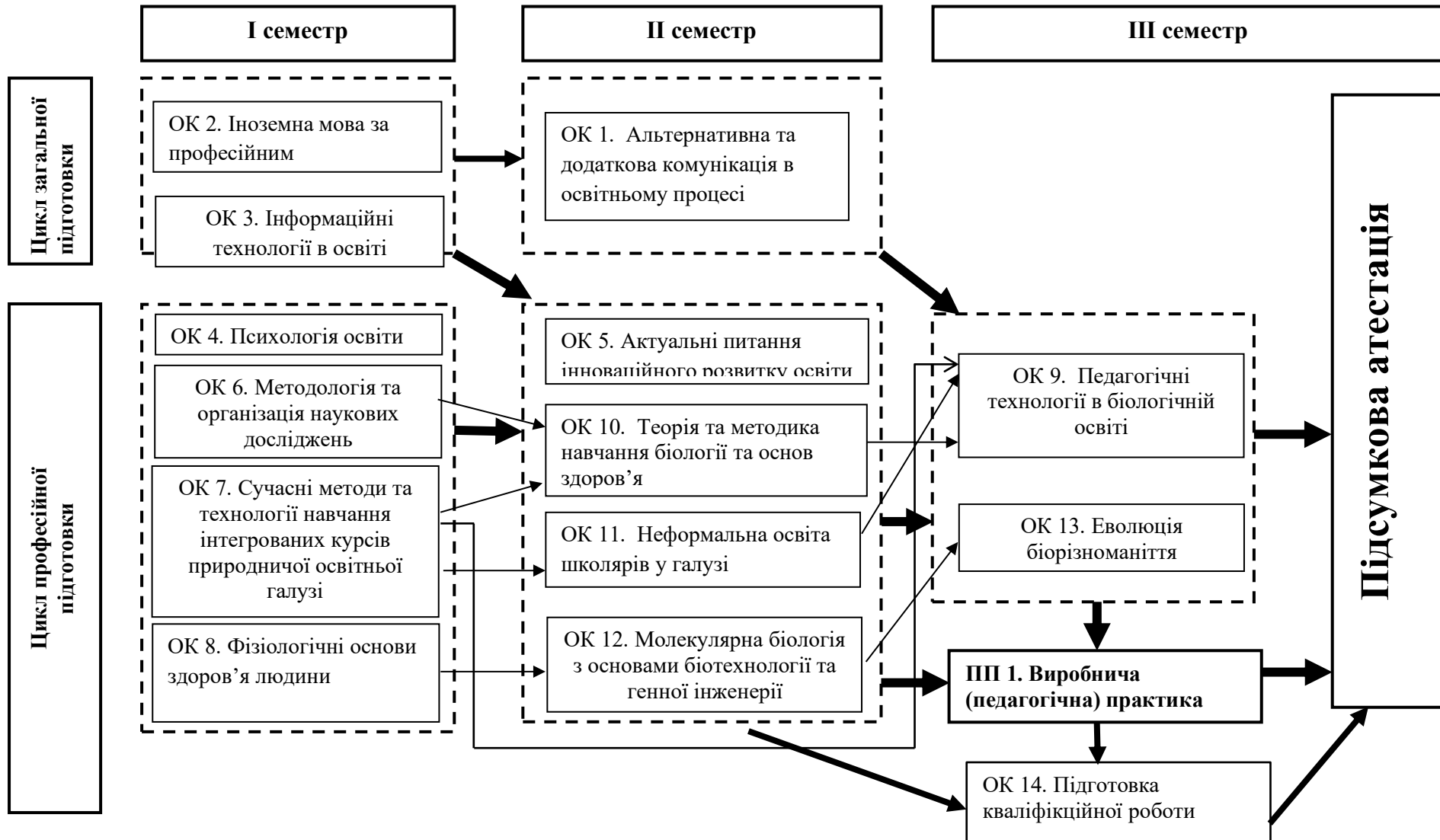
кредитна мобільність	системою. Право на участь здобувачів вищої освіти у програмах внутрішньої кредитної мобільності може бути реалізоване на підставі укладених договорів із вітчизняними закладами вищої освіти та з власної ініціативи, підтриманої адміністрацією закладу вищої освіти на основі індивідуальних запрошень та інших механізмів.
Міжнародна кредитна мобільність	Право здобувачів вищої освіти на міжнародну академічну мобільність може бути реалізоване на підставі участі у програмах міжнародної мобільності відповідно до укладених угод / договорів із закордонними закладами вищої освіти та з власної ініціативи, підтриманої адміністрацією закладу вищої освіти на основі індивідуальних запрошень та інших механізмів.
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Підготовка іноземних громадян здійснюється відповідно до чинного законодавства України.

3. Перелік компонентів освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

3.1. Перелік компонентів ОП

Код н/д	Компоненти освітньо-професійної програми (навчальні дисципліни, курсові роботи, практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
Обов'язкові навчальні дисципліни			
1.1 Цикл загальної підготовки			
ОК 1	Альтернативна та додаткова комунікація в освітньому процесі	3	Екзамен
ОК 2	Іноземна мова за професійним спрямуванням	3	Залік
ОК 3	Інформаційні технології в освіті	3	Залік
	Всього за цикл	9	
1.2 Цикл професійної підготовки			
ОК 4	Психологія освіти	3	залік
ОК 5	Актуальні питання інноваційного розвитку освіти	3	залік
ОК 6	Методологія та організація наукових досліджень	3	залік
ОК 7	Сучасні методи та технології навчання інтегрованих курсів природничої освітньої галузі	4	екзамен
ОК 8	Фізіологічні основи здоров'я людини	4	екзамен
ОК 9	Педагогічні технології в біологічній освіті	5	залік
ОК10	Теорія та методика навчання біології та основ здоров'я	6	залік
ОК 11	Неформальна освіта школярів у галузі природознавства	4	екзамен
ОК 12	Молекулярна біологія з основами біотехнології та генної інженерії	4	залік
ОК 13	Еволюція біорізноманіття	3	залік
ОК 14	Підготовка кваліфікаційної роботи	10	
	Всього за цикл	49	
2. Вибіркові навчальні дисципліни			
	Вибір з переліку дисциплін		
	Усього за вибірковою частиною:	23	
3. Практична підготовка			
ПП 1	Виробнича (педагогічна) практика	9	залік
	Всього за практичну підготовку:	9	
4. Підсумкова атестація			
ПА	Захист кваліфікаційної роботи з біології та методики навчання біології		
	Всього:		
	Загальна кількість:	90	

3.2. Структурно-логічна схема освітньо-професійної програми

4. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньо-професійної програми Середня освіта (Біологія, природознавство та здоров'я людини) другого (магістерського) рівня вищої освіти, спеціальності А 4 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини) проводиться у формі захисту кваліфікаційної роботи. Кваліфікаційна робота передбачає теоретичне та експериментальне дослідження практично значущої проблеми в сфері методики навчання біології, яка характеризується комплексністю та невизначеністю умов, потребує застосування теорій, методів біологічних та педагогічних наук. У кваліфікаційній роботі не має бути академічного плагіату, фальсифікації та фабрикації. Кваліфікаційна робота оприлюднюється на офіційному сайті структурного підрозділу. Атестація здійснюється відкрито і публічно та завершується видачою документу встановленого зразка із присвоєнням кваліфікації: Магістр середньої освіти за предметною спеціальністю Середня освіта (Біологія та здоров'я людини). Вчитель біології, природознавства та основ здоров'я.

**Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН)
компонентами освітньої програми**

	ПРЗ 1	ПРЗ 2	ПРЗ 3	ПРЗ 4	ПРЗ 5	ПРЗ 6	ПРЗ 7	ПРЗ 8	ПРЗ 9	ПРЗ 10	ПРЗ 11	ПРЗ 12	ПРУ 1	ПРУ 2	ПРУ 3	ПРУ 4	ПРУ 5	ПРУ 6	ПРУ 7	ПРУ 8	ПРУ 9	ПРУ 10	ПРУ 11	ПРУ 12	ПРК 1	ПРК 2	ПРК 3	ПРК 4	ПРА 1	ПРА 2	ПРА 3	
ОК 1	+		+							+	+	+	+				+	+	+				+		+	+	+		+	+	+	
ОК 2												+												+			+		+		+	
ОК 3										+		+								+			+									+
ОК 4											+	+				+							+		+	+	+		+	+	+	
ОК 5				+		+	+		+		+	+				+	+	+					+		+		+		+	+	+	
ОК 6	+	+	+				+			+	+	+		+		+					+		+	+		+	+		+	+	+	
ОК 7	+			+		+	+	+	+	+			+				+	+	+	+					+	+		+	+			
ОК 8		+	+		+					+	+	+		+	+	+					+	+	+		+			+	+	+	+	
ОК 9	+			+					+	+	+	+	+					+			+		+		+	+	+		+	+	+	
ОК 10	+		+	+		+	+	+	+	+	+	+	+			+	+		+	+			+		+	+	+		+	+	+	
ОК 11	+			+					+	+	+	+	+					+			+		+		+	+	+		+	+	+	
ОК 12		+	+		+		+			+	+			+	+	+						+	+	+		+		+	+		+	
ОК 13		+	+		+			+		+	+	+		+	+	+	+	+	+		+	+	+		+		+		+		+	
ОК 14	+		+	+	+	+	+	+			+							+	+		+		+									
ПП 1	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	